

Valtuustontie 8
62100 LAPUA

Puh. 06 438 4111

18.11.2025

Lapuan kaupungin lausunto Etelä-Pohjanmaan liiton kulttuuristrategiasta vuosille 2026–2035, "Lakeuden leveältä kulttuuria"

Linkki strategiaan: [Kulttuuristrategia - Etelä-Pohjanmaan liitto](#)

Vastaanottaja: Etelä-Pohjanmaan liitto

Asia: Lapuan kaupungin lausunto luonnoksesta Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategiaksi vuosille 2026–2035

Lapuan kaupunki kiittää Etelä-Pohjanmaan liittoa **"Lakeuden leveältä kulttuuria - Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategia vuosille 2026–2035"** -luonnoksesta.

Kaupunki pitää strategiaa hyvänä pohjana maakunnan kulttuurityölle. Strategian arvot ja tavoitteet ovat samansuuntaiset Lapuan kaupungin oman strategian kanssa. Kaupunki kannattaa strategian kolmea kantavaa ajatusta (kulttuuri on jokaisen oikeus, kulttuuri kasvaa yhdessä, kulttuuri kysyy luontoa) sekä rohkeuden, ilon ja kunnioituksen arvoja.

Lapua on merkittävä kulttuuritoimija Etelä-Pohjanmaalla, mikä on tunnistettu strategian kulttuuriprofiilissa. Kaupunki haluaa korostaa seuraavien, Lapualla sijaitsevien, valtionosuutta (VOS) saavien kohteiden ja toimintojen tärkeyttä maakunnallisessa kulttuuripalveluverkostossa: **Lapuan kaupungin museot (Lapuan patruunatehtaan museo, Lapuanliikkeen museo, Pyhälahden valokuvaamomuseo ja taidemuseo).**

On tärkeää, että VOS-osuutta saavat kulttuurikohteet ovat esillä maakuntastrategiassa, sillä ne muodostavat pohjan pitkäjänteiselle kulttuurin ja taiteen edistämisen työlle maakunnassa. Kaikki VOS-osuutta saavat kohteet ovat tärkeitä, sillä esimerkiksi museot tekevät ammatillista yhteistyötä ja tukevat vapaaehtois pohjalta tehtävää museotyötä. Lapuan kaupunki on sitoutunut kehittämään museotoimintaa ja toivoo, että maakunnallinen yhteistyö jatkuu museoiden ja kuvataidegallerioiden kesken.

Kulttuuristrategiassa mainitaan myös **kirjastot, taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset ja kansalaisopistot**. Nämä ovat kuntien kulttuuritoimen lisäksi tärkeitä kulttuuritoimijoita, joiden saatavuutta ja saavutettavuutta on hyvä tarkastella maakunnan laajuisesti. Julkiset kulttuuripalvelut ovat maakunnan kulttuuritoiminnan kivijalka, jonka varaan pohjautuu myös paljon yritysten, yhdistysten ja yksityisten kulttuuritoimintaa. Julkiset toimijat on hyvä tunnistaa laajalti, jotta kulttuurin tilannekuvasta paikkauntakohtaisesti saadaan paras ymmärrys.

Kulttuuripalvelujen tarjoamisen lisäksi on hyvä pitää huolta maakunnallisesti myös kulttuurin tutkimustoiminnasta. Ammatillisesti hoidettujen museoiden työ perustuu tutkittuun tietoon. Maakunnassa jo tehty työ kotiseutuhistorian parissa on saanut aikaan uusia paikallisia kehittämishankkeita ja nostanut paikallista kulttuurihistoriaa esille.

Valtuustontie 8
62100 LAPUA

Puh. 06 438 4111

18.11.2025

Kulttuurikasvatussuunnitelmat ovat hyvä ja helppo työkalu ohjaamaan kulttuuripalvelujen ja eri koulutusasteiden yhteistyötä. On hyvä tavoite, että kulttuurikasvatussuunnitelma olisi joka kunnassa. Toimenpide-ehdotuksessa myös ehdotetaan, että "kunnat varaavat riittävästi resursseja sisältöjen toteuttamiseen". Sana riittävästi on hyvin tulkinnanvarainen.

Strategiassa nostetaan esille tarve tukea taiteen ja kulttuurin ammattilaisia maakunnan alueella. Lapuan kaupunki tukee itse ammattilaisia mm. tarjoamalla kuvataiteen näyttely- ja työtiloja. Toimenpiteenä strategiassa on "riittävien työtilojen tarjonta". Tässä on hyvä painottaa kysynnän paikallisuutta ja taiteen alojen erityispiirteitä. Kuntakohtaisesti kaikkeen kysyntään on mahdotonta vastata.

Monet maakunnan kulttuuripalveluista ovat kuntien tai kuntaa lähellä olevien toimijoiden hallinnoimia. Strategian toimijalistauksessa nostetaan esille myös monet taide- ja kulttuurialan yhdistykset. Toimintatietojen kerääminen yksityisiltä toimijoilta on strategian seurannan kannalta hankalaa, mutta se tulisi silti jotenkin sisällyttää mittareihin. Taide- ja kulttuuriyhdistysten toimintaedellytyksillä ja aktiivisuudella on suuri vaikutus siihen, miten maakunnassa voidaan osallistua taide- ja kulttuuritoimintaan.

Kuntien välisen yhteistyön lisääminen on kannatettavaa niin hanketoiminnassa kuin maakuntatuottajamallinkin kautta. Yhteistyöllä voidaan saada sellaista kulttuuriosaamista, mitä yhdellä kunnalla ei olisi itsenäisesti mahdollisuutta hankkia. Lapuan ja naapurikuntien kesätaiteilijatoiminta on esimerkki tällaisesta toiminnasta. Tällä tavoin saadaan säästettyä kustannuksissa ja luotua houkuttelevia ja järkeviä työkokonaisuuksia kulttuurin ammattilaisille.

Strategiaehdotuksessa nostetaan esille tarve vahvistaa Etelä-Pohjanmaan alueen luovan alan yrittäjyyttä ja sen tukirakenteita. Tämä on tärkeää, sillä ilman kehittämistoimia toiminta on vaarassa keskittyä kansallisesti suurempiin kaupunkikeskuksiin.

Lisäysehdotukset tavoite-, toimenpide- ja mittariehdotuksiin

Kulttuuri on jokaisen oikeus

- **Tavoite:** Huolehditaan, että maakunnassa säilyy kulttuurin ja taiteen VOS-laitosten verkosto nykyisellään.
- **Tavoite:** Täällä on tilaa taiteen ja kulttuurin tekijöille, tukijoille, käyttäjille, kokijoille ja tutkijoille.
- **Mittari:** Kuntien hallinnoimien taide- ja kulttuuritoimintaan ~~tarkoitettujen~~ soveltuvien tilojen määrä.

Valtuustontie 8
62100 LAPUA

Puh. 06 438 4111

18.11.2025

- **Mittari:** Muiden toimijoiden (yksityiset, yhdistykset) hallinnoimien taide- ja kulttuuritoimintaan soveltuvien tilojen määrä.

Kulttuuri kasvaa yhdessä

- **Toimenpide:** Maakunnan liitto jatkaa maakunnan alueen kulttuuritoimijoiden verkostoitumisen tukemista (esim. kuvataideverkosto, kuntien kulttuurivastaavien verkosto).
- **Mittari:** Joka kertoo kolmannen sektorin toimintamahdollisuuksista.

Korjaushuomioita strategialuonnokseen

- Ehdotamme, että VOS-museot esitetään strategian tekstissä samalla tavalla kuin VOS-raportoinnissa. Esimerkiksi Lapuan kohdalla seuraavasti: **“Lapuan kaupungin museot: Lapuan patruunatehtaan museo, Lapuanliikkeen museo, Pyhälahden valokuvaamomuseo ja taidemuseo.”**
- Visuaalisten taiteen palvelujen listauksen kohdalla poistetaan **“Pyhälahden valokuvaamomuseo”**. Listaukseen lisätään **Patruunagalleria, Lapua**. Patruunagalleria ei kuulu VOS-osuuden piiriin.

Lapuan kaupunki katsoo, että kulttuuristrategia luo hyvän pohjan maakunnan kulttuuripolitiikalle ja on valmis aktiiviseen yhteistyöhön strategian tavoitteiden toteuttamiseksi. On tärkeää, että liitto tekee kulttuurin tilannekuvatyötä ja seuraa sovittuja mittareita säännöllisesti.

Lapuaalla 18.11.2025

Lapuan kaupunginhallitus

Harri Seppälä
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Satu Kankare
kaupunginjohtaja